

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

Településfejlesztési Főosztály

Környezetvédelmi Nyilatkozat

2013.

2014.07.15.

1. Visszatekintés

Győr Megyei Jogú Város régóta elkötelezett a környezet védelme és a fenntarthatóság mellett. Ezt bizonyítja számos megvalósult fejlesztés, elkészült stratégiai dokumentum, illetve az, hogy a városi döntésekben a fenntarthatóság minden esetben megjelenik.

2007-ben döntött úgy a város vezetése, hogy az ezzel kapcsolatos tevékenységeit struktúrába szervezi és kiépíti az EMAS szerinti környezetmenedzsment rendszert. A kezdeti hitelesítéstől immár 7 év és egyben két eredményes hitelesítési ciklus telt el. Az EMAS, mint prémium vezetési rendszer nagyban hozzájárult ahhoz, hogy fenntarthatósági aktivitásaink a meglévő stratégiába illesztve, hatékonyan kerülhessenek megvalósításra. Egyben segített abban is, hogy a környezetvédelmi szemlélet az azt megillető helyet foglalhassa el az Önkormányzat szervezeti egységeinek működésében.

Az elmúlt időszakot a közigazgatás átalakítása jellemezte Magyarországon, mely érintette az önkormányzati működést és egyben szervezeti felépítést is. A szervezeti egységeket érintő átalakítások és összevonások eredményeképpen 2013 elejétől a győri Polgármesteri Hivatal is főosztályi struktúrában működik tovább. Ez a változás befolyással volt az EMAS alkalmazási területére is, mely a kiépítés kori két szervezeti egység (Városépítési Osztály és Környezetvédelmi Csoport) helyett immár a Településfejlesztési Főosztály tevékenységét öleli fel.

A kiépített környezetmenedzsment rendszer második hitelesítési ciklusa 2011 – 2013 közötti időszakot ölelte fel. A ciklus során a rendszer legfontosabb elemei még inkább megszilárdultak és egyben lehetőség nyílt a hivatal működési folyamataiba való még jobb integrálódásra. A környezeti teljesítmény javítása érdekében 35 átfogó környezetvédelmi program került meghatározásra, melyek nem csak a közvetlen környezeti tényezőkre vonatkoztak, hanem tartalmaztak vállalásokat a Polgármesteri Hivatal működésével kapcsolatos indirekt tényezők menedzselésére, javítására is. Tudatos intézkedésekkel a kitűzött céljaink jelentős részét annak ellenére is sikerült elérnünk, hogy közben mind a körülmények, mind a lehetőségek jelentős változásokon mentek keresztül.

Az elmúlt időszakban megújítottuk legfontosabb környezeti stratégiai dokumentumainkat, többek között a Települési Környezetvédelmi Programot is. Ezzel párhuzamosan újabb stratégiák is születtek, mint például Győr Local Agenda 21 programja. A dokumentumok elkészítése, frissítése során mindig figyelembe lettek véve az EMAS rendszerben foglalt pontok is, ezzel is törekedve arra, hogy a várossal kapcsolatos környezetvédelmi szabályozók azonos bázison és azonos célokat kitűzve szülessenek meg.

Továbbra is elköteleztünk vagyunk a környezeti teljesítményünk folyamatos javítása és ezzel párhuzamosan az EMAS rendszer további működtetése kapcsán. Az új hitelesítési ciklus új kihívásokat is hoz magával. Győr egy dinamikusan fejlődő város, gazdasági, társadalmi és kulturális téren egyaránt, célunk, hogy ez környezetileg is így legyen.

2. A nyilatkozatról

A tavalyi évvel lezárult környezetmenedzsment rendszerünk második hitelesítési ciklusa és egyben elkezdődött a harmadik ciklus. Ez a környezetvédelmi nyilatkozat amellet, hogy áttekinti az elmúlt három év legfontosabb aktivitásait, információt nyújt a jövő időszakra vonatkozó terveinkről is.

A nyilatkozat struktúrája szorosan követi a korábbi években kialakult gyakorlatot, ezzel is hitet téve a stabilitás fontosság mellett.

A dokumentum gerincét a legjellemzőbb környezethasználati adataink bemutatása jelenti. Az adatok a 2011-2013 közötti időszakot taglalják és jelentős (15%-ot meghaladó) változások esetén megadjuk a háttérben meghúzódó okokat is. Az idei évtől kezdődően a környezeti aktivitásokat bemutató részben évente különféle fókusz témákat dolgozunk fel, melyek kapcsán részletesebb információkat tárunk a tisztelt olvasóközönség elé.

A környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területe – a 2013 év elején kialakult helyzetnek megfelelően – a Polgármesteri Hivatal Településfejlesztési Főosztálya, így az ezzel kapcsolatos környezeti tényezők és programok kerülnek elsődlegesen bemutatásra.

3. A környezet állapota Győrben

Magyarország Észak-nyugati területe az ország egyik legdinamikusabban fejlődő régiója, élén Győrrel, mint a régió gazdaságát meghatározó megyeszékhellyel. Az elmúlt években töretlenül folytatódott városunk fejlődése. A gazdasági potenciált tekintve a város tovább fejlődött, új gazdasági szervezetek települtek ide, a meglévők pedig növelték kapacitásaikat. E tudatos folyamat eredményeként városunk és vele együtt a régió a járműipar fellegrárává alakult.

A gazdasági fejlődés mellett az önkormányzat nagy hangsúlyt fektetett a társadalmi szolgáltatások folyamatos emelésére is, így városunk lakói egyre élhetőbb környezetben lakhatnak, egyben perspektivikus és fenntartható jövőképpel rendelkezhetnek. A város az ipar és a tudomány együttműködése révén immár nem csak szlogen, hanem valóság: „A jövő Győrben épül”.

Ezek a meghatározó változások alapvető befolyással bírnak a környezet állapotára is. Stratégiai dokumentumokban rögzítettük és mindennapi döntéseink és intézkedéseink során törekszünk arra, hogy a fenntarthatóság ne csak egy frázis, hanem tényleges cél és szervező erő legyen. A következőkben röviden, elsősorban az immissziós helyzetre koncentrálva, bemutatjuk a legfontosabb környezeti területek állapotváltozásait városunk vonatkozásában, illetve azokat az intézkedéseket, amelyeket azért tettük, hogy a környezetminőség javuljon.

Levegőtisztaság és közlekedés

Ahogy a korábbi időszakban is, most is alapvetően három fő kibocsátási forrás határozza meg városunk levegőtisztaság-védelmi állapotát: az ipari termelés, a közlekedés és a lakossági fűtés. Mivel a közlekedés és a levegőtisztaság jelentős mértékben összefügg, ezért a két területet együtt tárgyaljuk.

A levegőtisztaság-védelmi helyzetet összefoglaló módon bemutató összesített légszennyezettségi index alapján városunk levegője 2013-ban jó minősítést kapott. Ez egyértelmű javulás 2012-höz képest, amikor az érték még csak megfelelő volt. A jó kategória mind az NO₂, mind pedig az ülepedő por esetében jellemző volt 2013-ban.

Jellemző légszennyező-anyag kibocsátások

	Egység	2011	2012	2013
NO ₂	µg/m ³	44,14	38,23	28,58
Ülepedő por	g/(m ² x30 nap)	4,88	7,10	4,67

Az éves átlagkoncentrációkat tekintve a nitrogén-dioxid és az ülepedő por tekintetében is jobb adatok jellemezték a 2013-as évet.

A legfontosabb intézkedések, melyek segítségével a város vezetése befolyásolni tudja az értékek alakulását, a következők:

- közlekedési infrastruktúrát és közlekedésszervezést érintő döntések
- közösségi közlekedés fejlesztése
- energetikai rekonstrukciók
- környezetbarát iparágak és üzemek letelepülésének támogatása.

Mit tettünk 2013-ban?

- Számos útfelújítási projektet hajtottunk végre. Megújul többek között a Lepke utca, a Nagy Imre úti szervizút, a Mogyorós, illetve Törökverő utcák, továbbá az Ady Endre utca Révfaluban.
- Új biztonságos csomópontot alakítottunk ki a Ménfőcsanak városrészben a Malom útnál. A jelzőlámpás csomópontnál a jelzőlámpás irányítás programja rövid periódusú, továbbá a zöldidőket a rendszer a forgalom nagyságához mérten képes nyújtani az úgynevezett video-detektorként működő kamerák segítségével. Ily módon gördülékenyebb a forgalom áthaladása, ezáltal csökkenthető a légszennyezés. A Tibormajori út újabb szakaszának kiépítésével tovább fejlesztjük az Ipari Park közúti infrastruktúráját, így javítva a logisztikai elérhetőséget.

- Kiemelt figyelmet fordítunk az alternatív, környezetbarát közlekedési módokra, például kerékpáros közlekedés elterjesztésére. Városunk 2009 óta rendelkezik Kerékpáros Fejlesztési Stratégiával, mely hosszú távra meghatározza ez irányú aktivitásainkat. 2013-ban tovább folytattuk a kerékpárhálózat kiépítését. A Nyugat-Dunántúli Operatív Program keretében elnyert támogatás és 10 százaléknyi önerő segítségével 5866 m új kerékpárutat építettünk, 20 forgalmi csomópontot alakítottunk ki és hét közintézmény közelében 75 darab kerékpártámaszt is elhelyeztünk. A fejlesztéssel Győr négy központi településrészének - Nádorváros, Adyváros, Gyárváros, Marcalváros I. - kerékpáros közlekedése vált biztonságosabbá, közvetlenül kerékpározhatóvá azáltal, hogy a kerékpározás szempontjából egy szerves funkcionális egység jött létre. A jövőben tovább folytatjuk a kerékpárút hálózat fejlesztését, valamint az ezzel kapcsolatos szemléletformálást.
- A városi tömegközlekedés környezetbarát alternatívát jelent az egyéni mobilitás által generált igények kielégítésére. Folyamatosan törekszünk a vonalhálózat és a menetrend optimalizálására, a kényelmes, gyors eljutás biztosítására. A tavalyi évben felhasználva a 2012 őszén végzett széleskörű utasszámlálás tapasztalatait, átalakítottuk városunk tömegközlekedési vonalhálózatát és menetrendjét. Az új megoldással javult egyes területek ellátottsága, illetve bizonyos esetekben csökkentek a menetidők is. A korábbi próbaüzemet követően a tavalyi évben már normál üzemben működött a Nyugat-Dunántúli Operatív Program társfinanszírozásával megvalósult modern utastájékoztató rendszer, mely ismét egy olyan fejlesztés, ami lehetővé teszi a lakosok tömegközlekedésre való átszoktatását és ezzel a közlekedés által okozott terhek csökkentését.

Vízminőség

Négy különböző felszíni vízfolyás is érinti városunkat, ezzel sajátos és meghatározó arculatot kölcsönözve Győrnek. A város életében a folyók mindig is meghatározó szerepet töltek be, igaz ez napjainkra is. A folyókon túl városunkban több pihenést és kikapcsolódást is támogató tó található. A jó ökológiai állapot fenntartása és a rekreációs lehetőségek okos kihasználása egyaránt stratégiai célja az önkormányzatnak. Nem kérdés, hogy ez a stratégiai cél csak úgy érhető el, hogy közben a vizek minősége is kiváló.

A felszíni vizek állapotának legfontosabb meghatározói városunk esetében: az esetleges szennyezések, a szennyvíz bevezetés, a talajból történő ki- és bemosódás, valamint a légköri kiülepedés. A felszíni vizek állapotát rendszeresen monitorozzák, az országos törzshálózati mintavételi programban három vízmintavételi hely található városunk területén. A legfontosabb szennyezőanyagok tekintetében a felszíni vízfolyások minősége megfelelő volt 2013-ban.

Városunk esetében a csatornarákötési arány tovább emelkedett, 2013-ban az érték elérte a 98%-ot. Korszerű, az uniós előírásoknak mindenben megfelelő szennyvíztisztító telepet üzemeltetünk, a keletkező szennyvíziszapot komposztáljuk.

A legfontosabb intézkedések, melyek segítségével a város vezetése befolyásolni tudja vízminőség alakulását, a következők:

- vízparti területek folyamatos kezelése, rendben tartása
- szennyvíztisztító telep modernizációja és működtetése
- szennyvíz- és csapadékvíz rendszer folyamatos fejlesztése és karbantartása
- Mosoni-Duna komplex vízgazdálkodási rehabilitációja
- hulladékgyűjtési és -kezelési rendszer folyamatos fejlesztése

Mit tettünk 2013-ban?

- Tovább folytattuk belterületi vízrendezési programunkat, melynek keretében négy városrész vonatkozásában (Győr-Kisbácsa, Gyirmót-Ménfőcsanak, Adyváros, Győrszabadhegy) fejlesztettük a csapadékelvezetési rendszert. Az Európai Unió által is támogatott projekt keretében nem csak a csapadékvíz biztonságos elvezetése került megoldásra, hanem megújultak a közterületek is. Emellett megvalósult többek között a Gyirmót-Ménfőcsanak vízfolyás rekonstrukciója, az adyvárosi 1. Sz. tározótó kotrása is. A fejlesztések következtében biztonságosabbá vált a lehulló csapadék elvezetése, javult a környezeti állapot, valamint a felszíni vizek minősége.
- Nem Győr részvételével zajlik, de városunk vízpartjait is érinti az uniós támogatásból megvalósuló Duna projekt, mely kiemelt állami beruházási is egyben. A projekt Magyarország jelenleg egyik

legjelentősebb árvízvédelmi biztonságot növelő projektje. Ennek keretében városunkban – többek között – a Győri Iparcsatorna torkolatában új árvízkapu és híd épül, valamint rendezésre és fejlesztésre kerülnek a városon belüli vízparti területek is.

- Fontosnak tartjuk a szemléletformálást ezen a téren is. Tavaly a hagyományoknak megfelelően ismét megünnepeltük a Víz Világnapját. A program részeként az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Árvízvédelmi központjában nyílt nap is megrendezésre került a „Víz és Energia” szlogen jegyében.

Hulladékgazdálkodás

Városunk esetében a hulladékgazdálkodás magas színvonalú megoldása kiemelt környezetvédelmi feladat. Ezt a hulladékok környezeti relevanciája, esztétikai és közegészségügyi hatásai és nem utolsósorban a hasznosítás gazdasági potenciálja indokolják.

Győrben a szelektív hulladékgyűjtés teljes mértékben kiépített, jelenleg már 165 gyűjtősziget várja a különböző hulladékfrakciókat. Emellett természetesen hulladékgyűjtő udvarok is a lakosság rendelkezésére állnak. A közszolgáltatást a város területén 2013-ban is a Győr-Szol Zrt. végezte. Meghatározó eleme a hulladékgazdálkodási rendszernek a kétkannás, azaz a biológiailag lebomló hulladék külön gyűjtésére lehetőséget kínáló gyűjtési rendszer.

Modern, az európai uniós normáknak megfelelően kiépített regionális hulladékkezelő központ fogadja Győr mellett további 111 település hulladékát. A kezelő telepen a beérkező hulladék válogatásán túl lehetőség van a mechanikai-biológiai hulladékkezelésre is.

A keletkező hulladék mennyisége enyhén csökkenő tendenciát mutat városunkban.

A legfontosabb intézkedések, melyek segítségével a város vezetése befolyásolni tudja hulladékok keletkezésének és környezeti hatásainak alakulását, a következők:

- szelektív hulladékgyűjtési rendszer működtetése és folyamatos fejlesztése
- zugszemét keletkezési helyeinek tervezett felszámolása
- modern, európai normáknak megfelelő hulladékkezelő központ működtetése
- közterület felügyelet működtetése
- tudatos hulladékcsökkentési intézkedések az önkormányzati tulajdonú szervezeteknél és a folyó projekteknel
- rendszeres szemléletformálás a lakosság körében

Mit tettünk 2013-ban?

- Győr-Sashegyen korszerű regionális hulladékkezelő központot működtetünk, melynél a beérkező hulladékok hasznosítható részének reciklálása, többek között mechanikai-biológiai hulladékkezelés révén megoldott.
- Tovább bővítettük városi szelektív hulladékgyűjtő szigeteink számát. A tavalyi évben 5 új szigetet hoztunk létre, így a teljes szám eléri a 165-öt. Ezzel az intézkedéssel is tudatosan törekszünk arra, hogy minél több lakos számára legyen kényelmesen elérhető a szelektív gyűjtés lehetősége.
- 2013-ban összesen közel 800 tonna zugszemetet szállítottunk el, így is hozzájárulva a környezeti károk kockázatának csökkentéséhez, illetve a környezetállapot javításához.
- Szintén a szelektív hulladékgyűjtés fokozása volt a célja annak a kezdeményezésnek, melynek keretében ideiglenesen kihelyezett hulladékudvarokat hoztunk létre a város különböző pontjain. Az ideiglenes gyűjtőpontok segítségével a környéken lakók könnyebben tudták elhelyezni feleslegessé vált dolgait, melyeket utána nagy részben újra is tudtunk hasznosítani. A kezdeményezés rendkívül sikeres, például az Adyvárosban kihelyezett gyűjtőpontra egy nap alatt közel 10 tonna hulladék került. A jövőben tovább folytatjuk a megkezdett akciót.
- A Győr-Szol Zrt. támogatásával tavaly is megrendeztük az iskolai szelektív hulladékgyűjtő versenyt, amely nagy sikerrel zárult. A 2012/2013-as tanévben a gyerekek közel 150 tonna papírt és 20 tonna elektronikai hulladékot gyűjtöttek. A tavalyi évtől kezdődően már az italos üvegeket, dobozokat is külön lehet gyűjteni az akcióban.
- A tavalyi évben sikeresen befejeződött a Pápai úti hulladéklerakó rekultivációja. Ez egyben egy nagy KEOP projekt lezárása is volt, melynek keretében további 42 hulladéklerakó rekultivációja is megtörtént.

- A hulladékgazdálkodás terén elért sikereinket és a szemléletformálásba fektetett energiát a szakma a 2009-ben alapított Arany Hangya Díj 2013-es odaítélésével (regionális kategóriában) ismerte el.

Zaj

A tavalyi évben elfogadásra került városunk Stratégiai Zajtérképe, mely teljes körűen vizsgálja a zajemissziók és az immissziós állapot kérdését Győrben. A stratégiai zajtérkép segítségével lehetőségünk nyílik olyan intézkedések meghatározására, melyek az ezzel kapcsolatos állapot javulását eredményezik.

A legmeghatározóbb terhelés a közlekedésből származik (beleértve az ipari üzemek működéséhez szükséges logisztikai utakat is). A kifejezetten ipari működésből származó zaj napjainkban már kevésbé jelentős, ez köszönhető annak, hogy a legtöbb létesítmény a lakóövezetektől távol, az Ipari Parkban működik.

A legfontosabb intézkedések, melyek segítségével a város vezetése befolyásolni tudja zajterhelés alakulását, a következők:

- Stratégiai Zajtérkép készítése és azzal összefüggésben intézkedési terv definiálása
- Forgalm szabályozási intézkedések és infrastrukturális beruházások
- Passzív zajvédelmi megoldások alkalmazása
- Tömegközlekedés folyamatos fejlesztése

Mit tettünk 2013-ban?

- 2013-ban elkészült és elfogadásra került városunk stratégiai zajtérképe. A Környezet és Energia Operatív Program keretén belül támogatott projekt összköltségvetése 63,1 millió forint volt. A munka során a szakemberek teljes mértékben felmérték városunk zajterhelését a közlekedési, a vasúti, illetve az ipari zaj szempontjából is. Az eredményekből kirajzolódott azok a pontok, ahol mindenféleképpen beavatkozásokra van szükség. A stratégiai zajtérképpel együtt kidolgoztuk azt a cselekvési tervet is, amely lehetővé teszi a zajterhelés megfelelő szintű csökkentését.
- Az útfelújítások és egyéb infrastrukturális beruházások során a burkolati anyagok kiválasztásakor is törekszünk az alacsonyabb gördülési zajt okozó anyagok alkalmazására. Ahol szükséges zajcsökkentő intézkedésként zajvédő falakat is építünk, vagy – mint például a Tihanyi Árpád út felújítása során – jobb szigetelésű ablakokra cseréljük az ingatlanok nyílászáróit.
- Forgalomtechnikai intézkedésekkel, valamint a kereszteződések esetében számlálós órák, vagy éppen videó-detektoros kamerák alkalmazásával törekszünk arra, hogy a forgalom áthaladása minél gördülékenyebb és gyorsabb legyen, ezzel nem csak a levegőszennyezést, de a zajkibocsátást is jelentősen csökkenteni tudjuk.

Természeti és épített értékek

Egy város környezeti állapotának egyik legtranszparensbb indikátora a természeti értékek állapota. Városunk gazdag ilyen jellegű értékekben, többek között az átfolyó számos felszíni vízfolyásnak is köszönhetően. Nagy hangsúlyt fektetünk a meglévő természeti értékek megóvására és ezzel párhuzamosan a zöldterületek tervezett növelésére, egyben fenntartására is.

A gyönyörű barokk központtal rendelkező Győr esetében az épített értékek is nagy jelentőséggel bírnak. A „Lüktető Belváros” projekt keretében jelenleg is számos fejlesztés, rehabilitáció folyik ezen a területen.

Energiahasználat

Környezetileg az egyik legmeghatározóbb használati forma az energiahasználat. Bár az ebből származó terhelések jellemzően jól lokalizáltak, pontszerűen jelentkeznek, mégis alapvető befolyással bírnak a környezeti elemek állapotára, továbbá egyes környezeti folyamatokra. Mindezek mellett az energiahasználat meghatározó gazdasági kérdés is egy város életében.

Városunk immár hosszabb ideje kiemelt feladatként tekint az energiatakarékosság terjesztésére, illetve az energiahatékonyság növelésére, melyek érdekében számos intézkedést is megvalósítottunk.

Mit tettünk 2013-ban?

- Városunkban a távhőszolgáltatást a Győr-Szol Zrt. végzi. A közel 30 éve épült távhő rendszer az elmúlt időszakban jelentős rekonstrukción, illetőleg átalakításon esett át. A korábban megépült nagy tömb-hőközpontok (szolgáltatói hőközpontok) és az ellátott épületek közötti szekunder hálózat előregedett, felújítása indokolttá vált. Alapos vizsgálatot és energetikai modellezést követően az a döntés született, hogy nem a meglévő rendszert újítják fel, hanem az épületek hőfogadóit közvetlenül a primer rendszerre csatlakozó, csak az adott épületet ellátó felhasználói hőközpontokká alakítják át. Így az adott központ szabályozása maximálisan illeszthető az épület igényéhez. Ezzel párhuzamosan a szekunder fűtési és melegvíz távhő vezetékeket korszerű, előreszigetelt, közvetlen földbe fektethető primer távhő vezetékekkel váltották ki. Így egyrészt csökkent a hővesztés, másrészt a hőközpontok működtetéséhez szükséges villamos energia mennyisége is. Első körben 8 szolgáltatói hőközpont szétválasztása és 33 felhasználói központ kiépítése történt meg. A megkezdett folyamatot egy nyertes Környezet és Energia Operatív Program pályázat segítségével tovább folytatjuk.
- Az önkormányzati tulajdonban lévő épületek esetében komplex energetikai auditokat végzünk, melyek segítségével meg tudjuk állapítani egyrészt az épület energetikai, energiahatékonysági jellemzőit, továbbá meghatározhatjuk azok a területeket, ahol további fejlesztéseket kell eszközölnünk. A felméréseket folyamatosan végezzük, a tavalyi évben közel 10 épületet vizsgáltunk meg.
- Az önkormányzati üzemeltetésű épületeknél célunk, hogy folyamatos felújításokkal javítsuk az épületek energiahatékonyságát. 2013-ban többek között elkészült a Móra Ferenc Általános és Középiskola, a Szivárvány Óvoda és a Kodály Zoltán úti Bölcsőde komplex energetikai felújítása, továbbá elkezdődtek a Kálóczy téri idősek otthonában is a felújítási munkák. A munkálatok során kicserélésre kerülnek a nyílászárók, elkészül a homlokzati hőszigetelés, továbbá – szükség esetén – a fűtési, épületgépészeti rendszer fejlesztése is. Mindezek eredményeképpen az épületek komfortosabbá, de ami a legfontosabb jóval energiatakarékosabbá is válnak (a Móra Ferenc Általános és Középiskola esetében a megtakarítás közel 45% volt).
- A város energiafelhasználásban jelentős szerepet képviselnek a lakótelepek. Városunk céljai között szerepel a panelépületek fokozatos energetikai korszerűsítése. Ezért is csatlakoztunk annak idején a panelprogram kezdeményezéséhez. 2013-ig közel 14 000 lakás újult meg és a program tovább folytatódik. Mindehhez az önkormányzat eddig is már kétmilliárd forintot meghaladó összegű támogatást nyújtott. A szigetelések és nyílászárók korszerűsítése mellett a városi távhőrendszer rekonstrukciójával összhangban minden épület esetében egyedi hőközpontokat alakítanak ki, így megteremtve az igényeket jobban lekövető szabályozás lehetőségét is. A jövőben tovább folytatódik a panelprogram, tervezetten további 1400 lakás esetében lesz lehetőség rekonstrukcióra.
- Szintén az egész várost átfogja a közvilágítás megújítását, fejlesztését célzó aktivitásunk. Ennek keretében az elmúlt időszakban közel 5000 lámpatestet cseréltünk modern, energiatakarékos változatokra, illetve bizonyos helyszíneken – teszt jelleggel – LED-es megvilágításokat telepítettünk. A jövőben is tovább fogjuk folytatni ez irányú intézkedéseinket.
- Fontosnak tartjuk az energiahatékonysággal kapcsolatos szemléletformálást is, ezért is csatlakoztunk a Föld Órája nevű mozgalomhoz. 2013-ban többek között a Városházánál, a Jedlik Ányos hídon, a Széchenyi téren, a Rába parton a Várfal sétányon, valamint a Káptalan dombon a Bazilikánál kapcsolták le a díszvilágítást, ezzel is felhívva a figyelmet az energiapazarlás veszélyeire és az energiatakarékoság fontosságára.

Szemléletformálással kapcsolatos aktivitások

A környezet védelme tudatos tevékenység, mely elkötelezettségből, tudatosságból és az ezekhez társuló akaratból fakad. Ahhoz azonban, hogy mindez kézzel foghatóvá váljék fontos az, hogy az emberek figyelmét ráirányítsuk a környezetvédelmi kérdésekre és az azokkal való foglalkozás fontosságára. Meg kell ismertetni velük a lehetőségeket és egyben a veszélyeket is és fel kell vállalni szemléletük formálást is.

Tradicionálisan nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti szemléletformálásra, mert hisszük, hogy csak ezen keresztül érhetjük el a legfontosabb fenntarthatósági céljainkat.

Mit tettünk 2013-ban?

- Fenntarthatósági tematikájú rendezvényeket rendezünk, illetőleg támogatunk. Rendszeresen részt veszünk az Európai Mobilitási Hét aktivitásaiban, 2013-ban immár tizenkettedik alkalommal

csatlakoztunk a programhoz. Szintén ebbe a körbe tartozik a Föld Órája kezdeményezés támogatása is.

- Városunk évről évre megpályázza és sikerrel el is nyeri a Kerékpárbarát Település címet. Ezt támogató rendszeresen szervezünk biciklis programokat, illetve fejlesztjük a kerékpáros infrastruktúrát. 2013 augusztusában zárul a „Közlekedj tudatosan! – Fenntartható közlekedést ösztönző szemléletformáló kampány Győrben” pályázatunk, melynek keretében számos intézkedést megvalósítottunk, többek között a „Bringázz a suliba” kampányt, a fenntartható közlekedési fizika roadshowt, a „Varázsbust”, amely a város két legforgalmasabb külső kerületéből, Győr-Ménfőcsanakról és Győr-Szentivánról szállította az utasokat a városba. Érdekessége volt a kampánynak az ún. „Bringavonat” kezdeményezés, melynek keretében öt iskola diákjai reggelente és délutánonként, a tanítás befejeztével több útvonalon, konvojszerűen járnak végig az adott városrész iskoláihoz vezető oda- és visszautat.
- Fontosnak tartjuk, hogy városunk lakossága saját lakókörnyezetében is tegyen valamit a környezet állapotáért. Ezért rendszeresen megszervezzük a „Szép környezet – Jó közérzet” helyi környezetszépítő versenyt. A résztvevők számának folyamatos emelkedése jól mutatja a kezdeményezés sikerét.
- A Győr-Szol Zrt-vel közösen működtetjük az Öko-buszt, ami egy mozgó, interaktív kiállítás, melynek segítségével az érdeklődők megismerkedhetnek – többek között – a szelektív hulladékgyűjtés és a hulladékok újrahasznosításának fontosságával.
- Az 1999-ben alapított „Kitaibel Pál Környezetvédelmi Emlékérem”, odaítélésével azoknak az embereknek a tevékenységét ismerjük el, akik sokat tettek a környezet megóvásáért, vagy éppen a környezeti szemlélet formálásáért.
- Az Egészség-piac kezdeményezés keretében minden hétfőn más-más városrészben, összesen kilenc helyszínen nyújtunk lehetőséget a lakosságnak, hogy szűrővizsgálatokon vehessenek részt, ismeretterjesztő előadásokat hallgathassanak, illetőleg tanácsokat kaphassanak az egészségmegőrzés témájában.
- Fontosnak tartjuk, hogy a lakosság mindig első kézből értesülhessen a környezetvédelmi információkról, kampányokról, illetve az ezzel kapcsolatos projektekről. Ennek érdekében indítottuk a Környezetbarát Győr honlapot, mely aktuális, interaktív információkkal szolgálja a város lakóit.

4. Társadalmi, gazdasági helyzet

A társadalmi gazdasági változások jellege, iránya és intenzitása alapvető befolyással bír a település környezeti állapotára. Győr a jól megalapozott fejlődési stratégiájának és az abban foglalt intézkedések tudatos végrehajtásának köszönhetően folyamatosan fejlődik.

A 2013-as év demográfiai szempontból kis mértékben javuló tendenciát mutatott. A népességfogyás üteme némiképp mérséklődött megyénkben és így Győr városában is. Városunk lakossága 2013-ben 131 654 fő volt, mellyel Győr a hatodik legnagyobb város hazánkban.

A foglalkoztatási helyzet az elmúlt évben országosan javuló tendenciát mutatott (részben a közfoglalkoztatásnak köszönhetően), megyénkben a javulás mértéke meg is haladta az országos átlagot, a növekedés üteme, az öt főnél többet foglalkoztató vállalkozások, költségvetési és nonprofit szervezetek esetében 2,7% volt. Erre a kedvező folyamatra alapvető hatással volt a járműipar nagyarányú fejlődése a régióban. Szintén az országos átlagot meghaladó mértékben nőttek az átlagkeresetek, így tovább javult az országos viszonylatban is kedvező bérszínvonal. A munkát kereső lakosság aránya megyénkben mindössze 3,1% volt, ezzel a legjobb az országban.

A regisztrált gazdasági szervezetek száma 2013-ban meghaladta a 76 ezret, az éves bővülés 700 volt. A méretstruktúrát tekintve az elmúlt évben nem volt jelentős változás, a fenti mennyiség közel 99%-a kis-, illetőleg mikroállalkozási kategóriába esik. A győri illetőségű gazdasági szervezetek száma a tavalyi évben meghaladta a 22 000-et (22 300). Az önálló vállalkozók száma 1,7%-kal haladta meg a korábbi évi értéket.

A beruházási aktivitás a korábbi évekhez képest mérséklődött, de területi vonatkozásban még így is meghatározó, az országos beruházások egytizede. Az egy lakosra jutó beruházási teljesítményérték tekintetében megyénk mindössze 12 ezer forinttal maradt el a listavezető fővárostól. A beruházások szintjének alakulását alapvetően befolyásolta az Audi Hungaria Motor Kft. által eszközölt, nagy volumenű, teljes járműgyártási tevékenység kiépítését célzó beruházás befejeződése.

A mezőgazdasági teljesítményeket tekintve a megyei folyamatok követték az országos szintű elmozdulásokat (például a szemes gabona betakarított mennyiségének emelkedése). Az állatállomány mennyisége a tavalyi évben kis mértékben alulmúlta a megelőző év eredményeit.

Jelentős mértékben bővült azonban az ipari vállalkozások termelése. Itt a 4 főnél többet foglalkoztató üzemek esetében a növekedés 4,5%-os volt, mely jelentősen felülmúlta az országos értéket. A legdinamikusabban a járműgyártás és az ahhoz köthető alágazatok termelése bővült. Az építőipar értékei 8,8%-kal bővültek, mely így kissé az országos átlag alatt maradt. Ezzel összefüggésben 2013-ban megyénkben érezhetően javult a lakáspolitikai helyzet.

5. EMAS megélve – működtetett környezetmenedzsment rendszerünk

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 2008 óta rendelkezik EMAS hitelesítéssel, 2013-ban fejeződött be a második hitelesítési ciklus. Továbbra is elköteleztük magunkat a rendszer működtetése kapcsán és folyamatosan vizsgáljuk annak továbbfejlesztési lehetőségét.

Az elmúlt időszak, hivatalt is érintő szervezeti átalakításai következtében az EMAS alkalmazási területe jelenleg a Településfejlesztési Főosztály és annak osztályai. A rendszer működtetésébe bevont létszám jelenleg 34 fő. Terveink között szerepel annak vizsgálata, hogy a rendszer működési területét esetlegesen kiterjesszük.

A következőkben röviden bemutatjuk környezetmenedzsment rendszerünk felépítését, illetve annak beágyazódottságát a városi stratégiák közé.

5.1 Stratégia és környezetvédelem

Győr városvezetése felismerte a fenntarthatóság fontosságát és kinyilvánította azt a szándékát, hogy ezzel kapcsolatosan célokat definiál és intézkedéseket valósít meg. Mindez testet ölt a város működését szabályozó dokumentumokban, valamint szerves része a jövő alakítását meghatározó stratégiáknak. E stratégiák körébe illeszkedik az EMAS környezetmenedzsment rendszer, annak vállalásaival és stratégiai célkitűzéseivel egyetemben. A következőkben rövid áttekintést adunk a fenntarthatóság szempontjából legfontosabb városi stratégiákról, programokról.

Local Agenda 21 (LA 21): városunk 2011-ben készítette el helyi fenntarthatósági programját. A program hosszú távon vázolja Győr jövőképét, kiemelt figyelmet szentelve a környezeti kérdéseknek. Az LA 21-ben foglalt célok és intézkedési tervek hosszú távú stratégiát kínálnak, megvalósításuk garانتálja a fenntarthatósági szemlélet figyelembe vételét.

Települési Környezetvédelmi Program (TKP): 2013-ban fejeződött be a Települési Környezetvédelmi Program időszakos felülvizsgálata. A felülvizsgálat kitért a város környezeti állapotában bekövetkezett változások értékelésére, a vállalt környezetpolitikai feladatok teljesültségének megítélésére, továbbá a fennmaradó feladatok új struktúrában való összerendezésére. A benne foglaltak konkrét vállalások figyelembe vételre kerültek más stratégiai dokumentumok elkészítésekor.

Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS): a 2013-as év folyamán elkezdődött és 2014 első félévében befejeződött a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának előkészítése. Az ITS a város következő, közel egy évtizedének fejlesztési elképzeléseit tartalmazza, a saját erős beruházások mellett a 2014-20-as időszakra nézve azokat a fejlesztési irányokat is, amihez a város európai uniós forrást szeretne rendelni. A stratégia elkészítése során kiemelt figyelem lett fordítva a fenntarthatóság és a környezeti állapot kérdésének, valamint felhasználásra kerültek az LA 21, illetve a Települési Környezetvédelmi Program megállapításai, célkitűzései is. Az ITS-sel párhuzamosan elkészül a város még hosszabb távot (2014 – 2030) lefedő Településfejlesztési Koncepciója is.

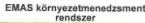

Folyamatosan vizsgáljuk a fenntarthatóság további beemelési lehetőségét más stratégiákba. Vizsgálat alatt áll városunk csatlakozása a Smart City projekthez és egy ezzel kapcsolatos stratégia kialakításának lehetősége, mely egyben szerepel a következő ciklust lefedő EMAS környezetvédelmi programunkban is.

Környezetmenedzsment rendszerünk működtetése, továbbfejlesztésének tervezése terén folyamatosan vizsgáljuk és figyelembe vesszük más városstratégiai dokumentumokban foglaltak tartalmát és

célkitűzéseit. Ez a fajta együttes tervezés lehetővé teszi egyrészt a hatékonyság növelését, másrészt a koherensebb, átjárhatóbb stratégiai orientáltság kialakítását.

5.2 Környezeti politika

A környezeti politika foglalja össze hosszú távú terveinket és céljainkat, melyeket a környezetvédelem és fenntarthatóság terén el akarunk érni. A második hitelesítési ciklus lejártával felülvizsgáltuk környezeti politikánk tartalmát és nem láttuk szükségesnek a változtatását.

 <p>Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Környezeti Politikája</p> <p>Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata felismeri, hogy tevékenységei révén közvetlen (energiafelhasználás, vízfogyasztás, közlekedés, hulladékok kezelése, iradáselemek használata, beruházások, építkezések, bizonyos közigazgatási döntések), illetve közvetett módon (közútszagtartási döntésektől adódóan) befolyást gyakorol környezetére.</p> <p>Környezete iránt érzett felelőssége tudatában nyilvánítja, hogy a döntéshozatal és mindennapi tevékenysége folyamán figyelembe veszi szűkebb és tágabb értelemben vett környezete viszonyait, valamint biztosítja a környezeti tényezőire nézve jelentős jogszabályok és egyéb követelmények maximális betartását.</p> <p>Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata felismeri és elfogadja azt az elvet, miszerint a környezetterhelések csökkentésének leghatékonyabb módja a környezetmenedzsment rendszernek alkalmazása.</p> <p>Ettől kifolyólag kötelezettséget vállal arra, hogy környezetmenedzsment rendszeri működést azzal az célkitűzéssel, hogy folyamatosan javítsa környezeti teljesítményét, az esetleges szennyezések és környezeti károsodások megelőzésének valószínűségét csökkentsze.</p> <p>Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata az EMAS szerinti környezetmenedzsment rendszer bevezetése és működtetése mellett döntött.</p> <p>Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal környezetterhelésének szisztematikus csökkentése érdekében Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a környezetvédelmi hivatálását az alábbi pontokban összegezi:</p> <ul style="list-style-type: none"> GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA környezetmenedzsment rendszert működtet, hogy közvetlen és közvetett környezeti hatását azonosítani tudja, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen vizsgálja környezeti teljesítményét és kifejezti célja annak folyamatos javítása, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA biztosítja valamennyi környezeti, illetve környezeti vonatkozású jogszabály, illetve előírás betartását, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA beruházásai révén törekszik arra, hogy az önkormányzat és intézményei megfeleljenek a magas energiateljesítményű, technikai követelményeknek, továbbá támogatja a megújuló energiaforrások hasznosításának megvalósulását, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA törekszik a fenntartható hulladékgazdálkodási rendszer kialakítására, ennek keretén belül célja a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése, minél nagyobb arányú újrahasznosítása, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA intézkedései révén megújítja a természetes vizeket, fenntartható vízgazdálkodást folytat, biztosítja a vízvesztések védelmét, <p style="text-align: right;">1/2</p>	 <p>Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata szabályozási tevékenységével, forgatókönyvvel, intézkedésekkel, a környezetbarát közlekedés fejlesztésével, elősegíti a közlekedési eredetű káros környezeti hatások csökkentését, ennek keretén belül előmozdítja a tömegközlekedés-kapcsolat használatát.</p> <ul style="list-style-type: none"> GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA lehetőség szerint támogatja a környezetbarát technológiák alkalmazását, tudásigényes iparágak megjelenésével és olyan vállalkozások ösztönzésével, amelyek messzemenőkig figyelembe veszik a környezetvédelmi előírásokat, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA keresi a lehetőségeket a meglévő természetvédelmi területek javítására, valamint a megfelelő életminőség biztosítása érdekében célja a zöldterületek, foyogpartok felújítása, karbantartása és fejlesztése, valamint zöldfelület rendszer kialakítására is törekszik, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a fontosabb intézkedéseket megelőzően környezeti hatásvizsgálatot készít, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA a partnereit, beszállítóit és más hivatásokat, illetve hatóságokat igyekszik befolyásolni annak érdekében, hogy ezek megfeleljenek a fenntarthatóság követelményeinek, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA erősíti a helyi lakosság környezettudatos magatartását, azáltal, hogy az ügyintézés során környezetvédelmi felvilágosító, tudatformáló tevékenységet folytat, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA hatékony szakmai koordinációt igyekszik folytatni a települési környezetvédelmi információk háttér kialakításában és működtetésében, ezzel folyamatosan figyelemmel kísérve és javítva a települési környezet állapotát, továbbá a lakosságot annak alakulásáról rendszeresen tájékoztatja, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA alkalmazottait a környezettudatos magatartásra ösztönzi, GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA rendszeresen aktualizálja környezetvédelmi politikáját és annak tartalmát nyilvánosságára hozza. <p>E környezetvédelmi politika Győr Megyei-Jogú Városának környezetvédelmi hivatálását és az ezekkel összefüggő stratégiai tervei tartalmazzák és mint ilyen a környezetmenedzsment rendszer hatékony működtetésének alapját képező környezetvédelmi célok és -programok keretét adja.</p> <p>Győr, 2007. augusztus 30.</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: center;"> </p> <p style="text-align: right;">2/2</p>
--	--

5.3 Környezeti tényezők és -hatások

Rendszeresen felülvizsgáljuk, de a ciklusváltásnak köszönhetően az idei évben teljes körűen átvizsgáltuk azonosított környezeti tényező – hatás párpajainkat, valamint az azok elemzésére alkalmazott módszerünket. A részletes felülvizsgálatot indokolta ezeken túl a szervezet struktúrájában bekövetkezett változás, mely érintette az EMAS alkalmazási területét is. Az elemzésre egy kombinált mátrix módszert alkalmazunk.

Az újból lefolytatott elemzés ismét bebizonyította, hogy a közvetlen környezeti tényezők terén továbbra is a három legfontosabb tényező a:

- villamos-energia felhasználás,
- szennyvíz-keletkezés,
- hulladék-keletkezés.

Egy önkormányzat esetében a közvetlen hatásokat gyakran sokszorososan meghaladják azok a közvetett hatások, melyek a hivatal városra gyakorolt hatásából származnak. Ezeket a tényezőket is elemezzük és rangsoroljuk, valamint törekszünk befolyásolásukra is. A közvetett hatások terén a legfontosabb három tématerület a:

- helyi szabályozások, fejlesztési, beruházási döntések,
- önkormányzati infrastruktúrák és vállalkozások működtetése,
- szemléletformálási tevékenység.

Az elemzés nem önmagában való tevékenység, hanem megteremti a jövőbeli környezeti célkitűzések meghatározásának, valamint a környezeti szabályozás kialakításának és jellegének alapját. Ily módon az eredményeket mi is felhasználjuk a környezeti program összeállításához.

5.4 Jogi megfelelés

Az EMAS rendszer bevezetésével vállaltuk az abszolút jogszabályi megfelelést is. Ezért környezetmenedzsment rendszerünk működtetése során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy aktivitásaink minden téren a jogszabályi elvárásoknak megfelelően történjenek. Rendszeresen fejlesztjük és aktualizáljuk jogszabálykövető rendszerünket, melynek frissítésébe az önkormányzat jogi szakembereit is bevonjuk. Törekszünk arra, hogy jogszabályalkotó tevékenységünk során meghatározó szempontként vegyük figyelembe a környezetvédelem kérdését.

Az elmúlt időszakban – köszönhetően az erre a területre fordított figyelemnek – jogszabályi nemmegfelelésünk nem volt.

5.5 Programozottan fenntartható - környezetvédelmi vállalásaink

A környezeti teljesítmény és egyben a környezet állapotának javításának egyik alapköve az a környezetvédelmi program, mely középtávú vállalásainkat tartalmazza. A környezetvédelmi program összeállításakor mindig figyelembe vesszük a környezeti tényezők és –hatások elemzésének eredményeit, a legjellemzőbb környezeti indikátoraink alakulását, valamint a környezeti politikánkban és más városstratégiai dokumentumban foglaltakat. Célunk, hogy ott és olyan módon avatkozzunk be, amely a lehető leghatékonyabban segít minket a fenntarthatósági céljaink elérésében.

A környezetvédelmi program 3 évre készül, ennek megfelelően a legutóbbi ciklus programja a 2012-2014 közötti időszakot fedte le. Az alapos és mindenre kiterjedő tervezésnek köszönhetően vállalásaink nagy részét (29 pontot a 35-ből) megvalósítottunk és eredményesen lezártunk. Hat környezetvédelmi programpont maradt nyitva, ezek esetében egy workshop keretében döntöttünk az esetleges továbbvitelről, vagy kivezetésről. Kettő esetében döntöttünk úgy, hogy a következő tervezési ciklusban is szerepeltetjük őket. Négy esetében a megvalósítást töröltük, részben a megváltozott feltételek, részben pedig a stratégiai irányokba való nem teljes körű illeszthetőség miatt. A 2012 -2014 közötti programunk nagyban hozzájárult ahhoz, hogy környezeti mutatóink javuljanak és a környezetvédelmi szemlélet még nagyobb teret nyerjen a hivatal működésében. A lezárt környezetvédelmi programot Környezetvédelmi Nyilatkozatunk *1. mellékletében* tekinthetik meg.

A következő ciklusra szóló program (2014 – 2016) összeállításakor fontos szempont volt, hogy a közelmúltban elkészült, vagy épp véglegesítés alatt álló városi stratégiákban foglalt fenntarthatósági aspektusokat a lehető legnagyobb mértékben integráljuk, azok megvalósítását támogassuk. A végleges program egy szakmai workshop keretében került kialakításra, melyen a szervezet különböző területeinek szakemberei képviseltették magukat.

Az új program kialakításakor kissé változtattunk a struktúráján. Továbbra is megmaradt a két fő csoport, azaz a hitelesített szervezet működésével közvetlenül és közvetetten, indirekt módon összefüggő programok köre. Ezekben belül azonban új struktúrában, környezeti tématerületekhez rendelt szerepeltetjük vállalásainkat.

A program kialakítása során nagyon fontosnak tartottuk, hogy nagyobb ívű, stratégiai időtávú vállalásokat is tegyünk, illetve hogy törekedjünk olyan perspektivikus lehetőségek vizsgálatára, melyek a későbbiekben új fejlesztési területeket, irányokat nyithatnak meg. A célok között szerepelnek infrastrukturális, technikai és szervezeti, szemléletformálással kapcsolatos intézkedéseket szükségessé tevő vállalások is. Az EMAS Rendelet előírásainak megfelelően ahol lehetett törekedtünk számszerűsített, konkrét vállalások definiálására.

A 2014-2016 közötti környezetvédelmi programunk 24 pontot tartalmaz, ebből egyaránt részesülnek a közvetlen és közvetett területek is.

Célunk, hogy a környezetvédelmi szemlélet minél inkább integrálódjon a város életébe, működésébe, ezért kiemelt területként tekintünk a jövőbeli fejlesztéseknél a fenntarthatóság gondolatának megjelenítésére. Többek között például ennek szellemében tervezzük a 2017-ben városunkban megrendezésre kerülő Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivált (EYOF) is, vizsgálva annak lehetőségét, hogy a rendezvény „zöld” rendezvény legyen.

A 2014-2016 közötti környezeti vállalásainkat tartalmazó Környezetvédelmi Programunkat a 2. mellékletben találják.

6. Környezeti teljesítmény az eredmények tükrében

Legfontosabb környezeti mérőszámaink alakulása egyértelműen jelzi a környezeti teljesítmény javítására fordított erőfeszítéseink eredményességét. Rendszeresen követjük az indikátorok alakulását, kielemezzük a változásokat és szükség esetén beavatkozunk. Az indikátorrendszer összeállítása során figyelembe vettük a környezeti tényezők elemzéseinek eredményeit és olyan mérőszámokat választottunk, melyek alkalmazásával a lehető legpontosabban követhető a bevezetett intézkedések hatása, valamint a környezeti teljesítmény alakulása.

A következő fejezetben bemutatjuk az indikátorok előző évi alakulását, összehasonlítva értéküket a megelőző értékekkel. Beszámolunk továbbá az EMAS rendszerben nyilvántartott kulcsindikátorok változásáról is. A specifikus értékek kiszámításának alapja a környezetmenedzsment rendszerbe bevont munkavállalók száma. Egyedül a hulladékgazdálkodás terén vezetünk be új számítási módszert, melyet részleteiben az adott alfejezetben mutatunk be.

Mivel az EMAS alkalmazási területét érintő változás (a Településfejlesztési Főosztály létrejötte) 2011-ben megtörtént, így a korábbi nyilatkozatokban rendre jelentett Városépítési Osztállyal és Környezetvédelmi Csoporttal összefüggő múltbéli adatok bemutatása idén – köszönhetően, hogy 2011-nél régebbi adatokról van szó – már nem képezi a Környezetvédelmi Nyilatkozat részét.

6.1 Működési alapadatok

2012-höz képest nem változott a Polgármesteri Hivatal létszáma, mely 2013 év végén is 417 fő volt. Csökkent a hivatal bevétele (-9%), de ezzel párhuzamosan sikerült mérsékelni a kiadásokat is (-14%). A korábbi időszakhoz képest nem változott a beépített terület, sem a Polgármesteri Hivatal, sem pedig kirendeltségei esetében.

A Polgármesteri Hivatal működési alapadatai

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Munkatársi létszám	fő	417	417	417	-
Költségvetési bevétel	millió Ft	48 896	52 864	48 152	-9
Kiadás	millió Ft	42 558	44 207	37 856	-14
Beépített terület (Hivatal)	m ²	10 094	10 094	10 094	-
Beépített terület (Kirendeltségek)	m ²	515	515	515	-

A környezetmenedzsment rendszer alkalmazási területének számító Településfejlesztési Főosztály legjellemzőbb adatai vonatkozásában jelentős változás nem történt az elmúlt évben. Egy fővel nőtt a Főosztály munkatársi létszáma, így – ezzel párhuzamosan – az EMAS rendszer működtetésébe bevont létszám is. A Főosztály továbbra is jelentős támogatást kap a környezetvédelmi programban megfogalmazott vállalások teljesítésére.

Az EMAS rendszerbe bevont szervezeti egység működési alapadatai

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Településfejlesztési Főosztály	fő	33	34	35	3
Ebből: stábfunkció – Főosztályvezetőhöz rendelt	fő	8	8	9	13
Ebből: Városfejlesztési Osztály	fő	12	13	13	-
Ebből: Városépítési Osztály	fő	13	13	13	-
EMAS rendszer működtetésébe bevont munkatársak száma	fő	33	34	35	3
Környezetvédelmi Program teljesítésére rendelkezésre álló költségvetés	millió Ft	5	5	5	-

6.2 Energia-felhasználás

A 2013-as évben mért villamos energia fogyasztás értéke közel 35%-kal haladta meg a 2012-es értéket. Ez a növekedés azonban nem ábrázolja megfelelően a változás és egyben a környezeti teljesítmény alakulásának mértékét, ugyanis egy adatbázis probléma miatt 2012-ben a gyűjtött adat alapja nem ugyanaz volt, mint 2013-ban, illetve mint 2011-ben (szűkebb körű adattárolás történt). Ezért az érték változásából következtetéseket levonni nem lehetséges.

Továbbra is törekszünk az energiafogyasztásunk racionalizálására és megtakarítások elérésére. A Városháza épületében teljes villamos rekonstrukciót hajtottunk végre, melynek keretében új, energiatakarékos megoldásokat is felhasználtunk.

Közel 3%-kal sikerült mérsékelnünk a hőenergia felhasználásunkat. Az érték javulásában természetesen szerepet játszott a szokottnál enyhébb tél is.

Az energiahatékonyság növelése továbbra is magas prioritású cél környezetvédelmi rendszerünkben, folyamatosan törekszünk olyan optimálási lehetőségek feltárására és ezekkel kapcsolatban intézkedések definiálására, melyek segítségével a továbbiakban is csökkenthetjük energia-felhasználásunkat.

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Összes villamos-energia felhasználás	kWh	518 038	380 400	513 968	35
Összes hőenergia felhasználás	kWh	1 584 167 ¹	1 612 778	1 567 222	-3
Villamos-energia felhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	kWh	28 329	20 803	28 107	35
Hőenergia felhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	kWh	86 632	88 196	85 705	-3
Teljes közvetlen energiafelhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	kWh	114 961	108 999	113 812	4
Kulcsindikátor (energia-felhasználás)	kWh/fő	3484	3206	3347	4

A szűkebb adatháttérből származó változás hatott a kulcsindikátor értékének alakulására is, melynek értéke 4 százalékponttal volt magasabb, mint a megelőző esztendőben. A Hivatal a villamos energia hálózatról vételezi a szükséges elektromos energiát, így a megújuló energia arány tekintetében a magyar hálózat adatai a mértékadóak (~8% megújuló arány). A vételezett hőenergia esetében az előállítás földgázalapú, így a megújuló energia arány nem értelmezhető.

6.3 Vízfelhasználás

A tavalyi évre gyakorlatilag befejeződött a Városháza vízrendszerének és vizesblokkjainak felújítása. A beépített új berendezések esetében nagy hangsúlyt fektettünk a víztakarékosságra. A környezetvédelmi oktatások mellett rendszeres karbantartásokkal is törekszünk a vízfelhasználás lehetőség szerinti alacsony értéken tartására.

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Összes vízfelhasználás	m ³	4605	4618	4496	-2,7
Vízfelhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	m ³	364	377	377	-
Kulcsindikátor (vízfelhasználás)	m ³ /fő	10,4	11,1	10,8	-2,7

A felújítás, illetve a bevezetett intézkedések hatására sikerült megállítani a vízfogyasztás növekedését, sőt a 2013-as értékek közel 3%-kal alacsonyabb szinten realizálódtak, mint 2012-ben.

6.4 Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás esetében a korábbiaktól eltérő módon mutatjuk be a környezeti teljesítmény alakulását. A megelőző ciklusban csak az összes elszállított mennyiséget adtuk meg m³-ben, az idei évtől

¹ A 2011-es évben új számítási módszerre tértünk át, az összes hőenergia felhasználásban a Polgármesteri Hivatal kezelésében álló összes intézmény hőenergia felhasználását figyelembe vesszük.

kezdődően azonban a négy keletkező frakció (kommunális, papír, üveg és műanyag hulladék) értékeit külön-külön is szerepeltetjük méghozzá tonna dimenzióban. Ezzel a megközelítéssel jóval pontosabb képet alkothatunk a teljesítmény alakulásáról ezen a téren, továbbá lehetőség nyílik mélyebb, diverzifikáltabb elemzések elvégzésére is.

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Összes elszállított kommunális hulladék	t	127	110	98	-11
Összes elszállított papírhulladék	t	28	28	11	-61
Összes elszállított üveghulladék	t	24	41	25	-39
Összes elszállított műanyag hulladék	t	6	8	3	-63
Összes elszállított hulladék	t	186	188	137	-27
Elszállított hulladék (Településfejlesztési Főosztály)	t	13,1	13,6	11,4	-16
Kulcsindikátor (keletkezett kommunális hulladék)	t/fő	0,40	0,40	0,33	-17,5

Az elmúlt években nagy hangsúlyt fektettünk a szemléletformálásra ezen a területen, rendszeresen informáltuk kollegáinkat a téma fontosságáról és az elvárható magatartásról. Folyamatosan terjesztjük ki a szelektív gyűjtés lehetőségét a hivatalban is.

A befektetett energia abszolút meghozta gyümölcsét, az elmúlt években folyamatosan csökkenő tendenciát regisztrálhattunk. A tavalyi évben a keletkező mennyiségek minden frakció esetében jelentős mértékben alulmúlták a 2012-es értékeket. Ez természetesen pozitívan befolyásolta a terület kulcsindikátorának értékét is, amely közel 18%-kal volt alacsonyabb, mint a megelőző évben.

6.5 Anyagfelhasználás

Az anyagfelhasználás mutatószáma kapcsán tradicionálisan a papírfelhasználást számszerűsítjük, mint az irodai működés egyik legfontosabb tényezőjét. Folyamatosan törekszünk a papírcsökkentésre, egyrészt hivatali folyamatainkban az elektronikus ügyintézésre való áttéréssel, másrészt a nyomtatáshoz használt eszközök modernizálásával. 2011-ben a decentralis megoldások helyett áttértünk a multifunkciós központi irodai megoldásokra, melyek egyértelműen hozzájárultak a papírfelhasználásunk csökkentéséhez.

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Összes papírfelhasználás ²	lap	4 081 500	4 741 000	2 601 500	-45
Összes papírfelhasználás	t	21,55	24,38	14,03	-42
Papírfelhasználás (Településfejlesztési Főosztály)	t	0,56	0,53	0,31	-42
Kulcsindikátor (papírfelhasználás)	t/fő	0,017	0,016	0,010	-38

Ennek eredményeképpen a tavalyi évben jelentősen sikerült mérsékelnünk a papírfelhasználásunkat. A csökkenés mértéke nagyobb volt, mint az ügyiratszám mérséklődése, ez is mutatja az elektronikus ügyintézés pozitív hatásait. A kulcsindikátor értéke is ennek megfelelően jobb értéke mutatott, mint a 2012-es szint.

6.6 Jellemző emisszióink

Az EMAS rendszerben részt vevő szervezeti egységek légnemű emissziói kapcsán a legjelentősebb a szolgálati gépjárműhasználatához kötődő kibocsátások. Rendszeresen számoljuk a futott utakhoz kötődő üvegház-gáz kibocsátásokat és törekszünk a szolgálati utak racionalizálására (Pl.: tömegközlekedés, illetve telekocsi rendszer alkalmazása). Sok esetben azonban erre az adott utak jellege miatt nincs lehetőség. Éppen ezért a szolgálati utak hossza spontán ingadozást mutat, az értékek változásaiból hosszú távú következtetések nem vonhatóak le.

² A Településfejlesztési Főosztály tevékenysége kapcsán a legfontosabb anyagáram a papírfelhasználáshoz köthető. Minden más anyagfelhasználás a Polgármesteri Hivatal egészére értelmezhető csak, így azok számszerűsítésétől itt eltekintünk.

	Egység	2011	2012	2013	Változás '12-'13 (%)
Összes szolgálati út hossza	km	230 800	209 948	357 759	70
Összes szolgálati út (Településfejlesztési Főosztály)	lap	18 265	17 118	30 028	75
CO ₂ -kibocsátás a szolgálati utakból (EMAS rendszerben részt vevő szervezeti egységek) ³	t	3,2	3,0	5,2	75
Kulcsindikátor (CO ₂ -kibocsátás)	t/fő	0,10	0,09	0,15	70

2013-ban a teljesített szolgálati utak hossza 70%-kal meghaladta a megelőző év értékét. Ezzel szoros összefüggésben emelkedett a szén-dioxid kibocsátás, valamint romlott a kulcsindikátor értéke is.

6.7 Biológiai sokféleség

A város, mint élhető lakókörnyezet kialakításához szorosan hozzátartozik a biológiai sokféleség aktív megóvása, illetve tudatos fejlesztése is. Városunk tradicionálisan nagy hangsúlyt fektet erre a kérdésre ezért stratégiai jellegének köszönhetően a terület felvételre került az új ciklus környezetvédelmi programjai közé is.

Az EMAS Rendelet szerinti biodiverzitással összefüggő kulcsindikátor számítása a Településfejlesztési Főosztály működésével kapcsolatban nem értelmezhető, így annak közlésétől itt eltekintünk. A beépített terület vonatkozásában az adatok megtalálhatók a Polgármesteri Hivatal működési alapadatai táblázatban.

³ A szolgálati utakból származó CO₂-kibocsátás számításához a Polgármesteri Hivatalnál alkalmazott Opel Astra Classic II 1,4 ECOTEC átlagos kibocsátási adatait vettük figyelembe. A számításnál – az adatok elérhetősége miatt – csak a motorüzemből származó CO₂ kibocsátások kerültek feltüntetésre.

7. Adatlap

SZERVEZET:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL	
AZ EMAS-BAN RÉSZTVEVŐ SZERVEZETI EGYSÉG:	GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLY	
CÍM	9021 GYŐR, VÁROSHÁZ TÉR 1.	
HIVATALOS HONLAP:	www.gyor.hu	
POLGÁRMESTER:	BORKAI ZSOLT	TELEPHELYEK SZÁMA: 1
JEGYZŐ:	DR. LIPOVITS SZILÁRD	ALKALMAZOTTAK SZÁMA: 35 FŐ
EMAS VEZETŐ:	FŰKE PÉTER TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLYVEZETŐ	TELEFONSZÁM: 96/500-211 E-MAIL: fuke.peter@gyor-ph.hu
EMAS SZAKMAI VEZETŐ:	SZEKERES GYÖRGY KÖRNYEZETVÉDELMI REFERENS	TELEFONSZÁM: 96/500-440 E-MAIL: szekeres@gyor-ph.hu
	TEVÉKENYSÉG:	ÖNKORMÁNYZAT
	TEÁOR SZERINTI BESOROLÁS /NACE KÓD:	84.11 ÁLTALÁNOS KÖZIGAZGATÁS
	REGISZTRÁCIÓS SZÁM:	HU-000013
	KÖRNYEZETVÉDELMI NYILATKOZAT ÉRVÉNYESÍTÉSE:	2014.07.15.
	KÖVETKEZŐ HITELESÍTÉS IDEJE:	2015-07
HITELESÍTŐ:	FERJANCSIK ZSOMBOR	AKKREDITÁLÁSI SZÁMA: HU-V-0003/2012 AKKREDITÁLÁSRA VONATKOZÓ TERÜLETE: O 84
ÍRTA:	DR. TORMA ANDRÁS	

1. melléklet: Lezárt környezetvédelmi program

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
Irodai környezetvédelmi tényezőkkel kapcsolatos programok						
1.	Környezeti elemek takarékos használata	Villamos energia felhasználásának 2 %-os csökkentése (Bázis 2010.)	Városháza villamos rendszerének korszerűsítése, energiatakarékos lámpatestek alkalmazásával (III. ütem)	2013.12.	100%	A Városháza villamos rendszer felújítása lezárult. (A Városháza konyha felújítása 2014-ben fog megtörténni)
2.		Irodai vízfelhasználás 5 %-os csökkentése (Bázis 2010)	A Városháza vizesblokkok felújítása, energiatakarékos vízfelhasználás kiépítése	2012.12.	100%	A vizesblokkok felújítása a Városháza teljes épületében megtörtént.
3.		Újrahasznosított papír arányának növelése a Polgármesteri Hivatal irodai papírfelhasználásban	Irodaszer közbeszerzés kiírásakor újrahasznosított papír arányának meghatározása, 15%-ra	2013.12.	50%	A programpont vizsgálata folyamatban van. (Átvezetve a 2014 - 2016 közötti programba)
4.	Hulladék-szelektivitás fokozása	Szelektív hulladékgyűjtés fokozása	Szelektív hulladékgyűjtő edények elhelyezése a Városháza összes főosztályán	2012.06.	75%	A megvalósítás folyamatban van. (Átvezetve a 2014 - 2016 közötti programba)
5.	Szemléletformálás	Munkatársak környezeti szemléletformálásának, aktivitásának erősítése	Tudásmegosztás fenntarthatósági témában évente egy alkalommal	2013.12.	100%	A tervezettnek megfelelően a programpont megvalósult. Ezen túl cél a rendszer működtetésében érintett munkatársak folyamatos továbbképzése, melynek keretében egy munkatárs energetikai auditor képzettséget szerzett.
6.		Környezetvédelmi munkatársat foglalkoztat a szervezet	Környezetvédelmi referens munkakörének fenntartása	2013.12.	100%	A környezetvédelmi referens munkaköre közvetlenül a Településfejlesztési Főosztály főosztályvezetőjéhez rendelt funkcióként létezik.
7.		Fenntarthatósági terv készítése és annak rendszeres felülvizsgálata	A Local Agenda 21 Program felülvizsgálata	2013.12.	100%	A Local Agenda 21 Program 2010-ben elfogadásra került, a benne rögzített elveket felhasználtuk a Települési Környezetvédelmi Program aktualizálása során. A LA21 program felülvizsgálata 2013 évre tervezett.
8.		Munkatársak környezeti szemléletformálásának, aktivitásának erősítése	EMAS/fenntarthatóság i/energiahatékonyság konferencia megrendezése évente egy alkalommal	2013.12.	100%	Az elmúlt időszakban 13 saját tulajdonú intézménynek lett tartva fenntarthatósági témájú konzultáció.
Nem irodai környezetvédelmi tényezőkkel kapcsolatos programok						
1.	Környezeti elemek takarékos használata	Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai felmérése	Felújítási, ingatlan-gazdálkodási döntések alapjául szolgáló átfogó felmérés	2012.12.	100%	Az önkormányzati tulajdonba tartozó ingatlanok energetikai felmérése folyamatos.

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
2.		Önkormányzati tulajdonú épületek komplex energetikai korszerűsítése	Felmérések, korszerűsítési tervek alapján legalább három önkormányzati tulajdonú épület komplex energetikai felújítása	2013.12.	100%	2011. évben a következő épületek energetikai korszerűsítése zajlott, vagy kezdődött el: → Móra Ferenc Általános és Középsiskola → Szivárvány Óvoda → Kodály Zoltán úti Bölcsőde → Bartók Béla út 53. A/B alatti lakóház → Városháza energetikai felújításának III. üteme
3.		Konkrét számadatok gyűjtése a megtakarítható energia mennyiségéről	Megújuló energia hasznosításra irányuló mintaprojektek létrehozása	2012.12.	100%	Ilyen mintaprojekt volt például a Bartók Béla út 53. A/B alatti lakóházra szerelt 120 m2 napkollektor rendszer.
4.		Közvilágítás energiafelhasználásának csökkentése	A még korszerűtlen aktív elemek energiatakarékos cseréje	2013.12.	100%	2013 év végéig közel 7000 lámpatest cseréje valósult meg. Az új beruházásoknál (Pl.: zebrák, átkelőhelyek) LED-es megvilágításokat installálunk.
5.		Kerékpáros közlekedés arányának növelésére ösztönzés	Közterületen lévő kerékpártámaszok számának folyamatos fejlesztése, bővítése, 60 db elhelyezése melyből 10 db fedett	2012.12.	100%	A projekt lezárult, keretében 75 darab (melyből 41 darab fedett) kerékpártámasz elhelyezése történt meg.
6.	Környezetbarát közlekedési módok támogatása	Kerékpáros közlekedés arányának növelésére ösztönzés	Kerékpáros közlekedési hálózat bővítése, 15 km új kerékpárút építése az Audi-beruházás és a Jedlik-híd építése kapcsán	2013.12.	100%	A beruházások megvalósultak, összesen 13 km kerékpárút kialakítása történt meg.
7.		A munkatársak szolgálati kerékpár használatának növelése	Nyilvántartási rendszer létrehozása, kerékpárhasználat ösztönzése	2013.12.	100%	2011 óta mind a részönkormányzati hivatalok, mind pedig a Polgármesteri Hivatal fenntartásában lévő intézményeknek is lehetőségük nyílik szolgálati kerékpár használatára. Jelenleg 19 db kerékpár áll rendelkezésre.
8.	Környezetterhelés csökkentése	Biológiai jellegű védekezés arány növelésének megvizsgálása	Környezetbarát módszerekkel történő szünyog- és rágcsáló gyérítés elősegítése	2013.12.	100%	A szünyog- és rágcsálógyérítés engedélyezett készítményekkel és módszerekkel zajlik.
9.		Zöldlistás vegyszerek alkalmazási lehetőségének megvizsgálása	A zöld listás vegyszerek használatának ösztönzése, arányának növelése	2013.12.	25%	A felelős, költségtakarékos gazdálkodás nem teszi lehetővé a programot jelenlegi megvalósítását.
10.		Kiszórt anyag mennyiségi optimalizációjának megvizsgálása	A téli síkosság mentesítés során való környezetbarát módszerek használatának elősegítése	2013.12.	25%	A felelős, költségtakarékos gazdálkodás nem teszi lehetővé a programot jelenlegi megvalósítását.
11.		Légszennyezettség csökkentése	P+R parkolók bővítése, fejlesztése	2013.12.	100%	2009-ben adták át a városközpont peremén lévő Révai parkolóházat. Jelenleg folyamatban van a Dunakapu tér komplexrekonstrukciója

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
						és funkcióbővítő fejlesztése. Ennek keretében mélygarázs építése is szerepel a tervek között.
12.		Légszennyezettség csökkentése	Útmosások számának növelése	2013.12.	100%	A GYÓRSZOL a száraz, nyári időszakokban rendszeresen végez útmosásokat. A tavalyi évben összesen közel 5 000 000 m2 mosása történt meg.
13.		Légszennyezettség csökkentése	A tömegközlekedési ellátottság, járatsűrűség felülvizsgálata az új közlekedési nyomvonalak és útfelújítások tekintetében	2013.12.	100%	A Kisalföld Volán Zrt. a Polgármesteri Hivatallal szorosan együttműködve folyamatosan felülvizsgálja és optimalizálja a járatok útvonalát és sűrűségét. 2011 és 2013 között több korrekcióra került sor, melynek eredményeként a kibocsátót kilométer (ezáltal a szennyezőanyag-kibocsátás) mintegy 20 %-kal csökkent, ugyanakkor ellátatlan városrészek továbbra sincsenek.
14.		Zajterhelés csökkentése	Rendszeres, környezetvédelmi zajmérés havonta legalább egyszer, valamint Városi zajtérkép elkészítése	2013.12.	100%	2011-ben városunk pályázati összeget nyert stratégiai zajtérkép és az ahhoz kapcsolódó zajvédelmi intézkedési terv elkészítésére. Sikeres közbeszerzési eljárást követően kiválasztásra került a kivitelező konzorcium. A mérések, valamint a konkrét zajtérkép és intézkedési terv összeállítása 2012 folyamán lezajlott. A pályázati konstrukcióba foglaltan lehetőség nyílt mobil zajmérő berendezés beszerzésére is és így a jövőben biztosított lesz a rendszeres zajmérés.
15.		Vízbázis védelemének kialakítása	Révfalui vízbázis megóvása, Sárás városrészen szennyvízhálózat kiépítésével	2013.12.	100%	Sárás városrész szennyvízhálózatának kiépítésének I. üteme megvalósult, mintegy 70 ingatlan érintett. A további három ütemhez a tervdokumentációk elkészültek. A projekt folytatása a 2014-ben zajló igényfelmérés függvényében fog megtörténni.
16.		Többlet zöldfelület fejlesztés megvalósítása az előírt minimális zöldfelületi arányhoz képest	Közterületek felújítása során, az eredeti állapothoz képest többlet zöldfelület, védő fásítás kialakítása	2013.12.	100%	A faállomány mennyiségi fenntartása beruházásoknál folyamatos, többlet zöldterület kialakítása többek között a Széchenyi István Egyetemet és a Jedlik Ányos hidat érintő beruházások során megvalósult.

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
17.		Város területén történő, illetve folyamatban lévő fejlesztések, beruházások hatására megnövekvő járműforgalom környezetterhelő hatásának csökkentése	Tehermentesítő utak és körforgalmak építése	2013.12.	100%	A várost keletről elkerülő út építéséről döntés született, melyet egy kormányhatározat is rögzített. A beruházással jelentősen lehet csökkenteni a belvárosban keresztülhaladó forgalom mértékét. A kivitelezés I. ütemének befejezése előreláthatólag 2015-re várható.
18.		Kevésbé környezetterhelő anyagok, műszaki megoldások vizsgálata közvilágítás terén	Részletes vizsgálat lefolytatása	2013.12.	100%	Lásd „Nem irodai környezetvédelmi tényezőkkel kapcsolatos programok” 4. pont.
19.	Hulladék-szelektivitás fokozása	Lakossági hulladékgyűjtő udvarok számának növelése	Összesen 160 szelektív hulladékgyűjtő sziget kialakítása Győr közigazgatási területén	2013.12.	100%	A Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási projekt keretében kiépült a szelektív hulladékgyűjtés rendszere a városban. A lakókat 160 szelektív hulladékgyűjtő sziget és 7 hulladékgyűjtő udvar várja. Célunk a kihasználtság fokozása és a szelektivitási arány növelése.
20.	Fenntarthatóság	Városi Környezetvédelmi Program megújítása	Aktualizált dokumentum elkészítése	2012.12.	100%	2011-ben döntés született a Települési Környezetvédelmi Program megújításáról. A tényleges aktualizálás 2012-ben megtörtént.
21.		Fenntarthatósági szempontok bevezetése a beszerzéseknél	A környezeti menedzsment rendszerrel rendelkező beszállítók előnyben részesítése a közbeszerzések során	2013.12.	100%	A nyílt közbeszerzési eljárások egy részénél az ISO 14001 megléte szűrési szempont.
22.		Fenntarthatósági szempontok bevezetése a beszerzéseknél	A környezeti szempontból előnyösebb eszközök, termékek, alapanyagok előnyben részesítése a beszerzéseknél	2013.12.	25%	A felelős, költségtakarékos gazdálkodás nem teszi lehetővé a programot jelenlegi megvalósítását.
23.	Környezeti tudatformálás	Nyilvánosság számára aktuális környezeti információkhoz való hozzáférés rendszeres fenntartása	Győr Megyei Jogú Város honlapján a "Környezetünk hírei" funkció fenntartása és folyamatos frissítése	2013.12.	100%	Célunk a lakosság és az érdekelt felek folyamatos tájékoztatása a környezetvédelem terén tett erőfeszítéseinkről. A város honlapján ezek az információk megtekinthetők. 2011-ben indítottuk a „Környezetbarát Győr” honlapunkat, melyen az érdeklődők minden fontos környezetvédelemmel kapcsolatos hírről informálódhatnak.
24.		Környezettudatosság erősítése	Részvétel és előadás szakmai konferenciákon	2013.12.	100%	Munkatársaink szakmai továbbképzése folyamatos, rendszeresen támogatjuk részvételüket szakmai konferenciákon.

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
25.		Zöld beruházási kézikönyv elkészítése	A közbeszerzéseknél alkalmazandó zöld beruházási szempontokat tartalmazó kézikönyv létrehozása	2012.12.	25%	A programot nem megvalósítható.
26.		Környezetvédelmi akciók, rendezvények szervezése	Mobilitási Hét, Szép környezet, jó közérzet verseny, Madarak és Fák napja	2013.12.	100%	2011-ben, 2012-ben és 2013-ban is megrendezésre kerültek a legfontosabb környezetvédelmi rendezvények.
27.		Fűvészkert létrehozása	Fűvészkert létrehozása a Szitásdombon	2013.12.	100%	A Fűvészkert kialakításra került, karbantartása, folyamatos fejlesztése megoldott.

2. melléklet: 2014-2016 közötti Környezetvédelmi Programok

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
Közvetlen környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok						
1.	Hulladékgazdálkodás	Szelektív hulladékgyűjtés fokozása	Szelektív hulladékgyűjtő edények elhelyezése a Városháza összes főosztályán	2015	15%	
2.		Újrahasznosított papír arányának növelése	Monitoring rendszer kidolgozása a Településfejlesztési Főosztályon használt újrahasznosított papír arányának megállapítására	2014	0%	
3.	Energiahasználat	Energiahatékonyság növelése	Energetikai audit elvégzése a Polgármesteri Hivatal Honvédeligeti épületében	2015	0%	
4.			Energiafogyasztással kapcsolatos monitoring rendszer fejlesztése	2014	50%	
5.	Vízhasználat	Vízhasználat csökkentése	További víztakarékossági intézkedések (Pl.: perlátorok) alkalmazhatóságának vizsgálata a Polgármesteri Hivatal épületeiben	2015	0%	
6.	CO₂-kibocsátás	CO ₂ -kibocsátás csökkentése	Önkormányzati óvodák CO ₂ -mérlegének felállítása	2016	0%	
7.	Szemléletformálás	Munkatársak motiválása	Virtuális ötletláda és ösztönzési rendszer kidolgozása	2014	0%	
8.			Havi rendszerességű környezetvédelmi hírlevél a Hivatal munkatársai számára	2015	0%	
9.		Lakosság környezeti tudatának fejlesztése	Évente minimum 5 db fenntarthatósági tematikájú rendezvény szervezése, támogatása	2014	50%	
10.			Évente minimum 1500 fő részvételének biztosítása fenntarthatósági tematikájú rendezvényeken, ehhez monitoring rendszer kidolgozása	2015	50%	
11.	Szabályozási / fejlesztési tevékenység	Jövőbeli fenntarthatósági fejlesztések támogatása	Fenntartható Energetikai Akcióterv (SEAP) készítése	2015	0%	

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
12.			"Smart City" projektterv készítése	2014	25%	
13.			"Zöld Olimpia" előkészítése	2016	25%	
14.	EMAS	Környezetmenedzsment rendszer integráltságának fejlesztése	EMAS rendszer kiterjesztésének vizsgálata a Polgármesteri Hivatal egészére	2015	25%	

Közvetett környezeti tényezőkkel kapcsolatos programok

1.	Energiahasználat	Energiahatékonyság növelése	3 db önkormányzati épület energetikai felújítása	2016	0%	
2.			5 km úthálózat mentén a közvilágítás korszerűsítése	2016	0%	
3.		Megújuló energiák hasznosítása	Megújuló energia hasznosítása a hőellátásban (Győr-Szol Zrt.)	2016	25%	
4.	Vízvédelem	Szennyvízelvezetés fejlesztése	5 km szennyvíz- / csapadékvíz hálózat (új, vagy megújított) építése	2016	0%	
5.	Közlekedés	Közlekedésből származó környezetterhelések csökkentése	Győr Keleti elkerülő út 1. ütem megépítése	2016	25%	
6.			200 db nem felszíni parkolási lehetőség kialakítása	2014	50%	
7.		Környezetbarát közlekedési módok támogatása	Kerékpárkölcsonzó rendszer kialakítása (180 db kerékpárral)	2015	0%	
8.			Kerékpáros létesítmények 5%-os növelése	2016	0%	

Sorszám	Környezeti cél	Konkrét célkitűzés	Intézkedés	Határidő	Teljesítés	Megjegyzés
9.		Közösségi közlekedés fejlesztése	A helyi autóbussz közlekedésben az intelligens utastájékoztató rendszer 5%-os bővítése	2014	10%	
10.			Győr - Nagymegyer új buszjárat kialakítása	2014	25%	
11.	Biodiverzitás	Biodiverzitás tervezett növelése	Zöldterületi Fejlesztési Program kidolgozása	2015	25%	
12.			Fakataszter kidolgozása	2016	10%	

A KÖRNYEZETVÉDELMI HITELESÍTŐ NYILATKOZATA A HITELESÍTÉSRŐL ÉS AZ ÉRVÉNYESÍTÉSRŐL

Ferjancsik Zsombor EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0003/2012 akkreditált vagy engedélyezett a következő hatáskörben: O 84 (NACE-kód) kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő telephely(ek) vagy egész szervezet

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI FŐOSZTÁLY

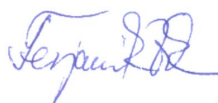
amelynek a nyilvántartási száma: HU-000013 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet környezetvédelmi nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak szervezet összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag az 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt: 2014.07.15.

Ferjancsik Zsombor